

عنوان مقاله:

بررسی تنوع مولکولی توده های مختلف برنج هاشمی شمال کشور با استفاده از نشانگرهای ریزماهوره

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات غلات، دوره 7، شماره 1 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

علیرضا ترنگ - استادیار پژوهش، شعبه گیلان، پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

مریم حسینی - استادیار پژوهش، بخش اصلاح و تهیه بذر، موسسه تحقیقات برنج کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

خلاصه مقاله:

توده های محلی برنج ایران از دیرباز در نقاط مختلف برنج خیز کشور کشت می شوند. این توده ها طی سالیان متمادی به شرایط محیطی مختلف سازگار شده اند و در نتیجه تنوع نسبتا زیادی ممکن است در هر کدام از توده ها مشاهده شود. از چندین سال پیش تا کنون، کشت رقمی به نام هاشمی که از ارقام محلی برنج ایرانی است، رایج شده است، به طوری که بیشتر سطح زیر کشت استان گیلان و بخشی از نواحی استان مازندران و حتی برخی از استان های دیگر هم اکنون به رقم هاشمی اختصاص دارد. با این حال، رقمی که با یک نام واحد هاشمی در مناطق مختلف کشور کشت می شود، از لحاظ ویژگی های مرفولوژیک نظیر ارتفاع بوته و طول دوره رشد و حتی ویژگی های ظاهری دانه تنوع بسیار زیادی نشان می دهد. اگرچه اثر عوامل محیطی بر ویژگی های مرفولوژیک بسیار زیاد است، اما پرسش تحقیق حاضر این بود که آیا در درون این رقم تنوع ژنتیکی وجود دارد؟ برای دستیابی به پاسخ مناسب، ابتدا ۸۷ ژنوتیپ همگی با نام رقم هاشمی شامل ۳۰ ژنوتیپ از غرب استان گیلان، ۴۲ ژنوتیپ از شرق استان گیلان و ۱۵ ژنوتیپ از استان مازندران جمع آوری و در مزرعه آزمایشی موسسه تحقیقات برنج کشور در رشت در سال ۱۳۹۳ کشت شدند و سپس تنوع مولکولی آن ها با ۲۰ نشانگر ریزماهوره مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج حاصل از محاسبه همه شاخص های تنوع نشان داد که تنوع نسبتا زیادی در بین ۸۷ ژنوتیپ مورد مطالعه وجود دارد و از این رو می توان نتیجه گیری کرد که آنچه که به نام رقم هاشمی در مناطق مختلف کشت می شود، در حقیقت یک توده بسیار متنوع است که در اثر استفاده از بذرهای خود مصرفی و احتمالا اختلاط فیزیکی بذر ارقام مختلف و در نتیجه نوترکیبی بین آن ها به یک توده بسیار متنوع تبدیل شده است. بنابراین، پیشنهاد می شود ضمن حفظ این ژنوتیپ ها در بانک ژن برنج ایران و احتمالا استفاده از ویژگی های مطلوب آن ها در برنامه های به نژادی، خالص سازی این توده متنوع نیز انجام شود تا بذر خالص بهترین ژنوتیپ ها در اختیار کشاورزان قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

تنوع ژنتیکی، خلوص بذر، رقم هاشمی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1296316>

